

মনজিৎ নাথৰ সৈতে কথোপকথন

তেতিয়া তেওঁ নৱম শ্ৰেণীৰ ছাত্ৰ। অসমৰ সামাজিক-ৰাজনৈতিক অৱস্থা আছিল। স্বাধীন অসমৰ দাবী তেতিয়াও প্ৰবল হৈ আছিল। অৰূপাণামী হোৱা কিছুমান যুৱক উভতি আহিছিল যদিও বহুতে সেই অজান পথেৰে যোজ্ঞা দিয়ে আছিল। তিনিজন বন্ধুৰ সৈতে এদিন তেওঁৰা থিৰাং কৰিছিল স্বাধীন অসমৰ দাবীত হাতত অস্ত্ৰ তুলি লৈ ওলাই যাব অজান অৱশ্যে...। এখাৰী পুত্ৰৰ মানসিক অৱস্থা অৱশ্যেই শিক্ষক পিতৃৰ চকুত ধৰা নপৰাকৈ নাথাকিল। আৰু কথাত বহুবাঁই এদিন পিতৃয়ে সকলো কথা নতুন ধৰণে ভাবিবলৈ পৰামৰ্শ দিছিল। হাতত অস্ত্ৰ তুলি লৈ আপোনজনৰ যাতক হোৱাতকৈ পঢ়া-শুনা কৰি আন ধৰণেও মাতৃভূমিৰ সমস্যাবোৰ সমাধান কৰিব পাৰি নেকি তাকেই পুনৰবাৰ ভাবি চাবলৈ কৈছিল পিতৃয়ে। তেনেকৈয়ে তেওঁৰ অৰূপাণামী হোৱাৰ ইচ্ছাৰ অৱসৰন হৈছিল। কিন্তু নিজৰ মতত অটল আছিল তেওঁৰ তিনিজন প্ৰিয় বন্ধু। এদিন সকলোৰে অজ্ঞাতে নোহোৱা হৈছিল তেওঁলোক। ...এনেকৈয়ে কত যে অসমীয়া ডেকা নোহোৱা হৈছিল ঘৰৰ পৰা! কথাবোৰ ভাবি আজিও উচপিচাই উঠে তেওঁ, মনৰ ভিতৰতে হাহাকাৰ লাগে।

ওপৰৰ কাহিনীটো বহুতৰে চিনাকি। কেইবছৰমান আগেয়ে এই সঁচা কাহিনীটোক লৈ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল এখন টুটি ছবি। One Last Question শীৰ্ষক টুটি ছবিখনত সেই ল'ৰাজনৰ পিতৃৰ চৰিত্ৰত অভিনয় কৰিছিল যশদীপ অভিনেতা আদিল খুছেইনে। স্বাধীন অসমৰ দাবী আৰু বিশাৰৰ মনোজগতত পৰা তাৰে প্ৰভাৱ এই ছবিখনৰ ভৰিহাতে দাঙি ধৰাৰ সাবলীল প্ৰয়াস কৰা হৈছিল। সেইগৰেই হয়তো ৰাষ্ট্ৰীয়, আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় মঞ্চত ছবিখন প্ৰদৰ্শন হৈছিল আৰু কেইবাটাও পুৰস্কাৰে অৰ্জন কৰিছিল। টুটি ছবিখন যিজন ছাত্ৰ তথা বিশাৰৰ জীৱনভিত্তিক, তেওঁকেই 'নিয়মীয়া বাৰ্তা'ৰ পাঠকক নিম্নিক কৰাই দিয়াৰ চেষ্টা কৰিছে। আমি।

মনজিৎ নাথ। গোৱালপাৰা জিলাৰ আগিয়াৰ উলুপাৰা গাঁৱৰ এজন ব্যতিক্ৰমী চিন্তাৰ যুৱক। কৰ্মসূত্ৰে এতিয়া বাস কৰে দিল্লীত। স্থূলত পঢ়ি থকা সময়তে আলফাৰ সাৰ্বেষ্ট্ৰোমত্ৰৰ দাবীৰ প্ৰতি আকৰ্ষিত হোৱা মনজিৎ নাথে পিতৃৰ পৰামৰ্শ মতে অস্ত্ৰ তুলি লোৱাৰ চিন্তা ত্যাগ কৰি আন ধৰণে নতুন অসম গঢ়াৰ সংকল্প লৈছিল। আজিও সেই ধৰণে কাম কৰি গৈছে তেওঁ। শিক্ষক পিতৃ-মাতৃৰ সন্তান মনজিৎ নাথে অসমৰ আন আন সাধাৰণ মহাবিষ্ঠ পৰিয়ালৰ ল'ৰাৰ নিচিনাকৈয়ে সীমিত সা-সুবিধাৰে পঢ়া-শুনা কৰি শৈক্ষিক জীৱনৰ প্ৰথমটো গুৰুত্বপূৰ্ণ হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত নিজৰ পাবদৰ্শিতা দেখুৱাইছিল। আগিয়াৰ যোগেন্দ্ৰ নাথ মেম'ৰিয়েল উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়ৰ পৰা ২০০০ চনত হাইস্কুল শিক্ষান্ত পৰীক্ষাত অৱতীৰ্ণ হৈছিল আৰু শীৰ্ষ বিশটা স্থানৰ ভিতৰত নিজৰ নাম দেখা কৰি সকলোকে গৌৰৱান্বিত হোৱাৰ সুযোগ দিছিল। মেট্ৰিকত অষ্টাদশ স্থান লাভ কৰা মনজিৎ নাথে উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে ৰাওনা হৈছিল হেঁপাহৰ কটন মহাবিদ্যালয়লৈ। কৈশোৰ আৰু যৌৱনত স্কুলীয়া পাঠ্যপুথিৰ সমান্তৰালকৈ বিভিন্ন বিষয়ৰ বাহিৰা কিতাপ পঢ়াৰ অভাস গঢ় লৈ উঠিছিল মনজিতৰ। তেনেদৰে তেওঁ পঢ়িছিল হোমেন বৰগোহাঞিৰ 'সাঁওনৰ পুতেকে নাও মেলি যায়' উপন্যাসখন। সেই উপন্যাসখনৰ কাহিনীয়ে মনজিতৰ মনত কটন মহাবিদ্যালয়ত পঢ়াৰ দুৰ্বাৰ বাসনা এটাৰ জন্ম দিছিল। ২০০২ চনত কটন মহাবিদ্যালয়ৰ পৰা উচ্চতৰ মাধ্যমিকৰ চূড়ান্ত পৰীক্ষাত সুখ্যাতিৰে উত্তীৰ্ণ হৈ পৰবৰ্তী সময়ত তেওঁ ৰাওনা হৈছিল দুৰ্গাপুৰৰ এন আই টিলে। তাত কম্পিউটাৰ ইঞ্জিনীয়াৰিঙৰ ডিগ্ৰী লৈ বিশ্বখ্যাত বহুজাতিক কোম্পানী মাইক্ৰ'ছফটত কিছুদিন কাম কৰিছিল। মাইক্ৰ'ছফটৰ চাকৰি আজিও বহুতৰ বাবে এটা সপোনৰ কেবিনাৰ। কিন্তু তাতো সন্তুষ্টি পোৱা

নাছিল তেওঁ। ২০১৩ চনত তেওঁৰ জীৱনলৈ আহিছিল আন এটা ডাঙৰ সুযোগ। প্ৰায় প্ৰতিজন ছাত্ৰই বুকুত কঢ়িয়াই লৈ যুৱা এখন সপোনৰ শৈক্ষিক প্ৰতিষ্ঠান— অক্সফ'ৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ত এবছৰীয়া পাঠ্যক্ৰম এটা কৰাৰ সুযোগ লাভ কৰিছিল। উল্লেখনীয় কথাটো হ'ল যে অক্সফ'ৰ্ড বিশ্ববিদ্যালয়ৰ পৰা সম্পূৰ্ণ জলপানি লাভ কৰি তাত অধ্যয়নৰ বাবে বাছনি হৈছিল। মাস্তাৰ অৱ পাল্লিক পলিটা পাঠ্যক্ৰমৰ শিক্ষাগ্ৰহণ কৰিবলৈ বিশেষলৈ ৰাওনা হোৱা মনজিৎ নাথ যে আকৌ উভতি আহিব নিজৰ দেশলৈ, নিজৰ গাঁওখনলৈ সেই কথা কাৰো মনলৈয়ে হয়তো অহা নাছিল। এবছৰীয়া পাঠ্যক্ৰম সমাপ্ত কৰি বিদেশত বহুতো সুযোগ লাভ কৰাৰ পিছতো পৰবৰ্তী বছৰটোতে তেওঁ উভতিছিল ঘৰদেশলৈ, স্বগৃহলৈ। উভতি আহি লাগি গৈছিল গৃহগাঁৱৰ শ্বেচ্ছামূলক কামত। এইখিনিতে তেওঁ ব্যতিক্ৰম। এই ব্যতিক্ৰমী সন্তাৰ যুৱকজন বিশেষৰ পৰা কিয় উভতি আহিল, এতিয়া কি কৰি আছে... সেই বিষয়ে তেওঁৰ সৈতে হোৱা কিছু কথোপকথন সম্পাদিত ৰূপত আগবঢ়োৱা হ'ল —

মণিকংকনা দাস

আজিৰ পৰা আমি এটা নতুন 'ফিচাৰ' আৰম্ভ কৰিলোঁঃ 'মাহেকীয়া বিশেষ সাক্ষাৎকাৰ'। এজন মানুহে প্ৰবন্ধৰ যোগেদিও নিজৰ সকলো মতামত আৰু বক্তব্য প্ৰকাশ কৰিব পাৰে; কিন্তু সাক্ষাৎকাৰৰ যোগেদি তেওঁৰ মুখৰ পৰা বিমানখিনি কথা আদায় কৰা সম্ভৱ হয়, নিয়মানখিনি কথা প্ৰবন্ধৰ যোগেদি সম্ভৱ নহয়। প্ৰবন্ধ গিৰে এজন মানুহে; কিন্তু সাক্ষাৎকাৰত জড়িত হৈ থাকে দুজন ব্যক্তি, দুটা মন, দুটা দৃষ্টিভংগী। এইবোৰ আকৰ্ষণ আছে। পেৰিছ ৰিভিউ নামৰ এখন বিখ্যাত আলোচনী আছে, য'ত প্ৰকাশ কৰা হয় কেৱল সাক্ষাৎকাৰ। সেই সাক্ষাৎকাৰবোৰে বিশ্বব্যাপী ব্যাতি অৰ্জন কৰিছে। আমি সিমানখিনি আশা নকৰোঁ। কিন্তু আশা কৰোঁ যে বিশেষ সাক্ষাৎকাৰৰ এই পৃষ্ঠাটোৰ যোগেদি আমি আমাৰ কাকতৰ পাঠকসকলক এটা নতুন অভিজ্ঞতা দিব পাৰিম।

—হোমেন বৰগোহাঞিঃ

...সুখৰ সংজ্ঞা
সময়ৰ লগে লগে
সলনি হৈ থাকে
কলেজীয়া শিক্ষা
শেষ কৰিয়েই
আজি কৰি থকা
এই ধৰণৰ চাকৰি
হয়তো কৰিবলৈ
ইচ্ছা
নকৰিলোঁহেঁতেন।
কিন্তু বৰ্তমানৰ
পৰিপ্ৰেক্ষিতত
এই কাম কৰি
ভাল লাগিছে...

মই বাজনীতিৰ প্ৰতি আগ্ৰহী আছিল বাজনীতিকেন্দ্ৰিক। কি নিৰ্বাচনত নিজে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা বিদেশৰ পৰা উভতি আহি ত কটোৰা সময়খিনি ফলাফল এটা কথা সদায়ে গৌৰৱেৰে নিজৰ অঙ্গশব্দটোৰ বাবে কিব কৰি চাইছিলোঁ। দুৰৰ পৰা চা বুলি অসম্পূৰ্ণ কেতিয়াও না

■ সাধাৰণতে বহুতেই বিদেশ
অৰ্থাৎ বহুল মধ্য এখন পো
স্বৰাজ্যলৈ উভতি অহাৰ চিন্তা
হোৱাৰহে ইচ্ছা কৰে। কিন্তু
নিজৰ গাঁৱতে স্বেচ্ছামূলক কা
চৰকাৰৰ সৈতে জড়িত হৈ
দিশত আপুনি সুখীনে? কেতিয়া
লাগে নেকি?

যোবার সুযোগ পালে
ব পিছত স্বদেশী বা
বাদ দি তাতেই প্রতিষ্ঠিত
পুনি উভতি আহি প্রথমে
ল গিছিল আৰু এতিয়া
কৰি আছে। পেছাগত
ভুল সিদ্ধান্ত লোৱা যেন

■ শিক্ষার ক্ষেত্রে অগ্রগতি
মহিলা ছফ্ট আজিও বহুতরে ব
দুয়োটাৰে অভিজ্ঞতা লাভ ক
যুবক। ভাৰতৰ শিক্ষা ব্যৱ

৪ ধ
 পিছ
 ভাব
 আ
 কও
 প্রতি
 কম
 পাঠ
 কপ
 পাই
 আ
 লা
 দ্বিত
 কাহ

আসম্ভৱ উভতি অহাতকৈ
ব'ত প্ৰাজমা টেকন'লজীৰ
মুঠে নিজৰ ইচ্ছাশক্তি আৰু
নিৰি লাগিব।
আৰু কেৰিয়াৰৰ ক্ষেত্ৰত
সেৱাৰে সপোন। আৰু আপুনি
বা এগৰাকী সৌভাগ্যবান
স্বা আৰু কৰ্ম-সংস্কৃতিৰ

নীয়া প্রশ্ন। মাইক্র'ছফট
তো মই আন কোম্পানী বা
ত চৰকাৰৰ সৈতে কাম কৰি
হৈ। নিজৰ অভিজ্ঞতাৰে
যে ভাৰতৰ কৰ্প'ৰেট
চষ্টান আৰু মাইক্র'ছফট
-সংস্কৃতিৰ মাজত বিশাল
ৰিফ্ট গৈছে। বহুতো ভাৰতীয়
কেট গোষ্ঠীয়ে সমপৰ্যায়
ছে। নিয়মানুবৰ্তিতা, দৰমহা
দিব ক্ষেত্ৰত পাৰ্থক্য লাহে
হে নোহোৱা হৈছে।
গীয়েত, মাইক্র'ছফটৰ মুখ্য
লয় আমেৰিকা যুক্তৰাষ্ট্ৰত।

বিশেষ শিক্ষা ব্যবস্থার পাঠ্য
অগ্রফর্ডত মাইক্র' ইকন'মিক্স
হিসাপে লও, তেত্তে প্রথম দিন
পাঠটো পঢ়ুয়াইছিল। পিছদিনা
প্রতিষ্ঠানত অর্থনৈতিক বিষয়
প্রেকটিচনাৰে সেই পাঠ প
তৃতীয়দিনা বিষয়টোক লৈ
আয়োজন কৰা হৈছিল। তাৰ

মাজের শিক্ষকও বেলেগ ধরনের একজন শিক্ষকজনের কাছের মতোমতো দাঁড়ানোর অর্থবা শিক্ষক-ছাত্রের মাজের বন্ধুত্বপূর্ণ আই আই টি, আই আই ই এম অক্সফোর্ড পড়ি থকা সময় মস্ত্রী, লিবারা কবেইনেট পাইছিলো। মাস্টার ইন পাঠ্যক্রম। অক্সফোর্ড তে কেই পাবলি যথেষ্ট টান। যেনে- ফিল'ছফী-পলিটিব্র এণ্ড ইকনোমিক্স পলিটি, মেডিচিন ই পাঠ্যক্রমের নামভিত্তি খুব এক স্লামবিশি পোবাটো যথেষ্ট কেমব্রিজ আক লণ্ডন স্কুল

কা চকুত লগা আৰু স্পষ্ট।
 ছৰ পাঠদানক যদি উদাহৰণ
 আৰু প্ৰফেছৰ এগৰাকীয়ে নিৰ্মিষ্ট
 চৰকাৰৰ সৈতে অথবা আন
 ত চাকৰি কৰি থকা এজন
 নৰ পত্নীৰাবলৈ আহিছিল।
 কুইজ, ছেমিনাৰ আদিৰ
 পিছত দিয়া হৈছিল গৃহকৰ্ম

ন। বাকোনো কথাতে ছাত্র
ন যাব পারে আক নিজব
যুক্তি-ভাও কবিব পারে।
র্ষ সম্পর্ক লাহে লাহে আমার
আদিতে গঢ়ি উঠিছে। আমি
ত আফগানিস্তানব দুজনমান
মন্ত্রীক সহপাঠী হিচাপে
ব্লক পলিটী এটা পেছাগত
টোমান পাঠ্যক্রমত নামভর্তি
ডেডল পমেণ্ট ইনমী,
'নমী (পিপিই), এম বি এ,
তাড়ি।' আনহয়ে, কিছুমান
এটা কঠিন নহয়। অবশ্যে
টাটা।' মই অক্ষয়'উর্ব উপবি
অব ইকন'মিক্সতো বাছনি

সমগ্র উদ্ভট-পুরুষদের ছাত্র-ছাত্রীকে কেবিরায় সন্দর্ভত সম্বাদান দিয়াব বাবে সৃষ্টি হোবা এখন মঞ্চ 'সম্বাদান'। এই মঞ্চখননে সেতে আপুনি জড়িত। ইয়া উপবি আপুনি Quora-ব বিভিন্ন প্রশ্নত উত্তর দিয়া। যাহেতুকে আপুনি অন্তর্গত ব প্রাক্তন ছাত্র, সেই শিশব পৰা সুধিব বিচারিত্তে যে অন্তর্গত বিশ্ববিদ্যালয়ব সম্বাদন কটিওবা ছাত্র-ছাত্রীসকলেই আপুনি কেনেধৰণব পৰামর্শ বা উপদেশ দিব বিচারে।

বিশ্ববিদ্যালয় হল কেন্দ্রীয় বিশ্ববিদ্যালয়। নাবালক ও বিজ্ঞান সম্বন্ধীয় বিষয়বস্তুর বাবে শিক্ষার্থীকে কেন্দ্রীয় বিশ্ববিদ্যালয়ক অধিক গুরুত্ব দিয়ে আকর্ষণ করা বাবে গুরুত্ব দিয়ে কেন্দ্রীয় বিশ্ববিদ্যালয়। সমিতির ম'মতিতে তথ্য প্রস্তুত করে যে অনুসূচ পাঠ্যক্রম বাবে কোনজন কলেজ বা বিশ্ববিদ্যালয় তথা শৈক্ষিক প্রতিষ্ঠান নাই। এই বিশ্লেষণ করাতে ইহা সনাক্ত নহয়। মোব নিজের ক্ষেত্রেতে পাঠ্যক্রম বা বিশ্ববিদ্যালয় বাছনি করবে। প্রায় তিনি বছর সময় লাগছিল। আজ ইন্টারনেটের সহজলভ্য সোপাই সকলকে

নতেই। এটা কথা বাবে বাবে ক'ব বিচারে। যে সকলোবোৰ
 পাপ বিনামূলীয়াকৈ গোটাৰ পৰি। তাৰ পিছত বিচাৰণ
 প্ৰাৰ্থন, প্ৰান্ত্ৰ হ'ব অথবা ছ'ভিয়েল মিডিয়াত থকা
 বিভাগীয় গোটসমূহৰ সৈতে যোগাযোগ কৰিব লাগে।
 তেওঁলোকৰ সৈতে কথা পাতি বৰখনি উলুত হ'ব পাৰি।
 মই ২০টা ই-মেল পঠিওৱাৰ পিছত খুন বেছি দুখনৰহে
 উত্তৰ পাইছিলো। কিন্তু ২০টা ই-মেল কৰিছিল এটি
 উত্তৰ নাপাই বহি থাকিলোহিঁতেন, তেখেত যথেষ্ট সমস্যা

পৃথিবীতালি এটা স্থাপন কৰি জগৎগীৰ্ৱান ল'ন-ছোৱালীক
বৌদ্ধিক ক্ষেত্ৰখনত আওহাই নিয়াৰ প্ৰায়সন্ কৰিছে। এই
কামবোৰে আপোনাৰ ব্যক্তিৰূপৰ অনানুৰাগিত উদ্ভাস কৰিছে।
ভবিষ্যতে কেনেধৰণৰ কাম কৰাৰ ইচ্ছা আছে?

• দুৱীয়া দিনতে আলফাৰ কাম-চাউত আকৃষ্ট কৰাৰ কথা
One last question নামৰ চাউত চিনেমাখনত হয়তো
সংগ্ৰহাৰে দেখিছে আৰু অনুভৱ কৰিবও পাৰিছে। ইয়াৰ
পিছতে এই চিনেমাখন নিৰ্মাণ কৰাৰ সময়ত আলফাৰ সমস্যা

ধাৰণা এটাই গাৰবি উঠিছে। বৃহতে বিজ্ঞানতাবাদ সমৰ্থত
 প্রণালীবদ্ধ অধ্যয়নৰ জৰিয়তে মূল কাৰণসমূহ চিনাক্ত কৰা
 আৰু সেইবোৰ নিৰ্মূল্য বান্ধে কালৰ ক্ষেত্ৰত মূল যান্ত্ৰ
 আগুই। তদুপৰি অসমৰ বাবে বৃহৎ উদ্যোগ এটা স্থাপনৰ
 দৰ্ভাৰ ইচ্ছা এটা আছে। মূল বাজমতিকাভাৱে শক্তিশালী
 বা কোনো আভ্যন্তৰ লোক নহয়, তাৰ পিছতে বৃহৎসংখ্যক
 মানুহক একেলগে জীৱিকা নিৰ্বাহৰ পথ এটা দেখাবলৈ
 দিব পাৰি, সেই ক্ষেত্ৰত যেনেধৰণে কাল কৰিব পাৰি তাৰো
 উপৰি, সেই ক্ষেত্ৰত।

চিন্তা এটা কারো। এয়া কোনো সমাজসেবা নহয়, হয়ার উদ্ভবালতা কারণ নিহিত হৈ আছে। হিতমধ্যে অসম তথা উদ্ভব-পূর্বাধলব মাজেব দক্ষিণ পূব এয়ারিয়ে বক্যতা ঘাইপছ গঢ়ি উঠিছে বা যাতায়াত ব্যবস্থা মুকলি হৈছে। গতিকে অসমৰ ক্ষেত্ৰত পৰিবহণ উলোণাব বৃহৎ সুযোগ এটা অথচো নিশ্চিত। সেই সুযোগ কোনেদৰে গ্রহণ কৰিব পাৰি তাৰো চিন্তা-চৰ্চা কৰা হৈছে। কোনবোৰ হৈ উঠা ইমান সহজ নহয় যদিও চিন্তা কৰাত বা পৰিকল্পনা কৰাত বাধা নাই নিশ্চয়।

